

COMBITECH

Smart Industries

Smart och säker industri 2024:
Produktionsnära chefer inom svensk
industris syn på digitalisering

En rapport från Combitech och Demoskop

Digitalisering

En förändringskraft med möjligheter och utmaningar

Industrin är en hörnsten i Sveriges ekonomi, med betydande bidrag till jobbskapande, teknologisk utveckling och hållbarhet. För att upprätthålla svensk konkurrenskraft är resurseffektiv produktion avgörande. Digitalisering är en drivkraft för att framtidssäkra verksamheter, liksom förnya affärsmodeller och tillverkningsprocesser. Genom att använda digital teknik kan företag förbättra produktivitet och kvalitet, vilket i sin tur ökar lönsamhet och konkurrenskraft.

I framtidens produktionsmiljöer är digitalisering avgörande, då den möjliggör analys, processkontroll och beslutsfattning genom datadrivna informationsflöden. Uppkopplade fabriker kan samla och analysera stora datamängder som bland annat tillåter reaktionsförmåga och samarbetsmöjligheter i realtid. Dessutom bidrar digital teknik till hållbarhet genom att minska spill och underlättar efterlevnad av spårbarhetskrav, som till exempel Digital Product Passport (DPP).

Med teknologiska framsteg kommer både möjligheter och utmaningar. Säkerhet är exempel på ett sådant

område, då det är teknik som ska integreras med människor i produktionsmiljöer. Det handlar också om stora mängder data när känsliga system, maskiner och processer ska integreras och uppkopplas. Därför behövs ett aktivt säkerhetsarbete, som ger verksamheten en förmåga att tidigt identifiera brister och svaga länkar. Det handlar om både säkerhet och cybersäkerhet. Nyckeln är en genomtänkt digitaliseringsstrategi och en aktiv säkerhetskultur för att hantera nuvarande utmaningar och framtidssäkra verksamheten.

Rapporten *Smart och säker industri 2024* har undersökt hur produktionsnära chefer inom tillverkningsindustrin upplever företagets digitaliseringsarbete. Rapporten visar att majoriteten av företagen arbetar med digitalisering, men många saknar en tydlig strategi. Det hindrar företag från att utnyttja digitaliseringens potential fullt ut.

Resultaten visar att digitalisering måste prioriteras som en ledningsgruppsfråga och hanteras som en affärsmöjlighet – för att skapa robusta digitala system och en motståndskraftig smart svensk industri.

Om rapporten

Undersökningsperiod
28 feb-16 mar 2024

Webbenkät
545 respondenter

Smart och säker industri 2024 3

Kön

12%

Kvinnor

88%

Män

Omsättning

Över 100
mkr

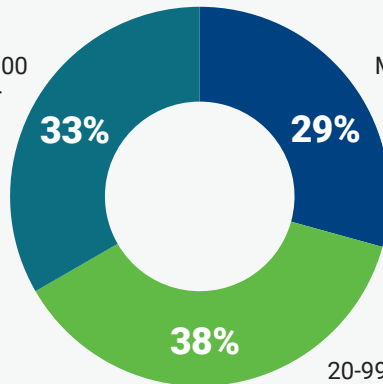
33%

Mindre än
20 mkr

29%

38%

20-99 mkr

Urbanisering

Mindre städer/
tätorter och
landsbygds-
kommuner

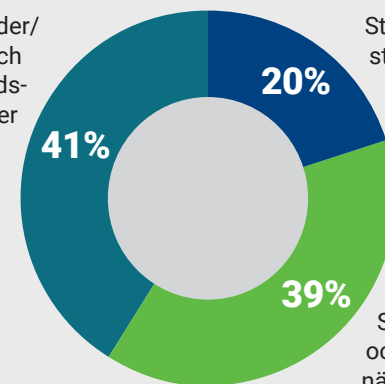
41%

20%

Storstäder och
storstadsnära
kommuner

39%

Större städer
och kommuner
nära större stad

Antal anställda

15%

43%

42%

Över 100 anställda

20-99 anställda

1-19 anställda

Yrkesroller*

52%

VD (företag
under 50 anställda)

17%

Produktionsansvarig

11%

Affärsutveckling/
marknadschef

11%

Övriga

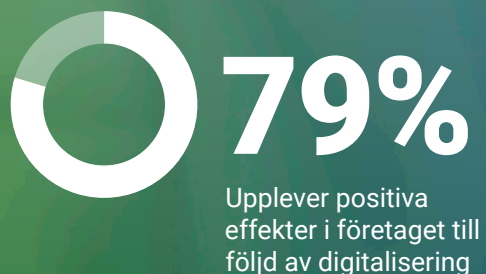

9%

IT-/digitalise-
ringschef

* Dessa intervjupersoner räknas som produktionsnära chefer. Chefer som arbetar produktionsnära är personer i ledande befattningar med ett direkt ansvar för och engagemang i de operativa delarna av produktionen.

Sammanfattande resultat

Skillnader mellan företag:
Mindre företag kommer efter

Har ni en digitaliseringsstrategi?

27%
1-19
anställda

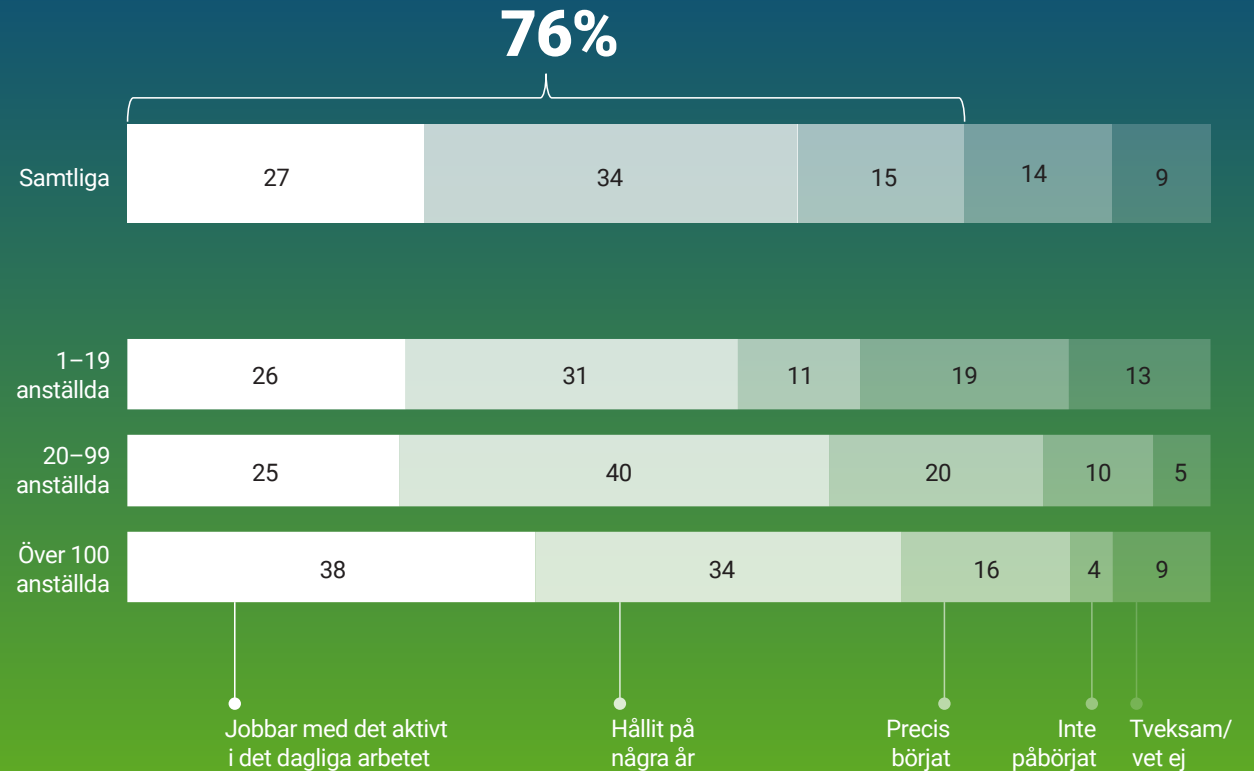
33%
20-99
anställda

60%
Över 100
anställda

Majoriteten av företag arbetar med digitalisering inom sin produktion

- Digitalisering är något som alla företag måste förhålla sig till för att vara konkurrenskraftiga. Majoriteten av företag har redan påbörjat sitt digitaliseringsarbete, och många arbetar med det dagligen.
- Mindre företag ligger efter större företag i sitt digitaliseringsarbete.

Fråga: Hur långt har ni kommit med digitalisering inom tillverkning/produktion där du arbetar?

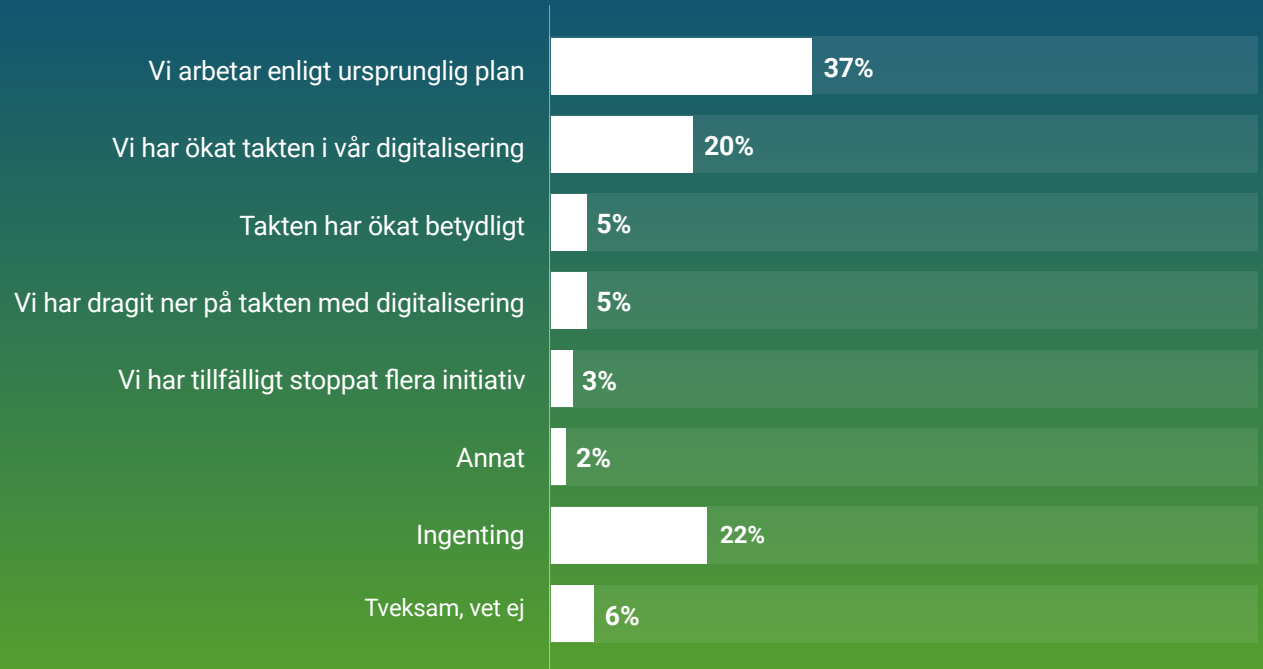

Utvecklingen inom digitalisering fortsätter trots en orolig omvärld

- Endast 8 procent av tillfrågade företag har minskat takten på eller stoppat initiativ kopplade till digitalisering, trots en orolig omvärld.
- Säkerhet och AI-utveckling är viktiga områden inom digitalisering. Det finns ett ökat behov av att kunna försvara sig mot cyberhot, då 60 procent* av företag har blivit utsatta för cyberattacker.
- Digitalisering skapar resiliens och nya möjligheter, vilket gör företag mer förberedda inför förändrade förhållanden i omvärlden.

*Teknikföretagens undersökning 2022

Fråga: Hur upplever du att detta har påverkat digitaliseringssatsningar inom produktionen på det företag där du arbetar? (Oron i omvärlden har ökat)

 60%

av Teknikföretagens medlemmar har identifierat cyberattacker mot sin verksamhet (2022)

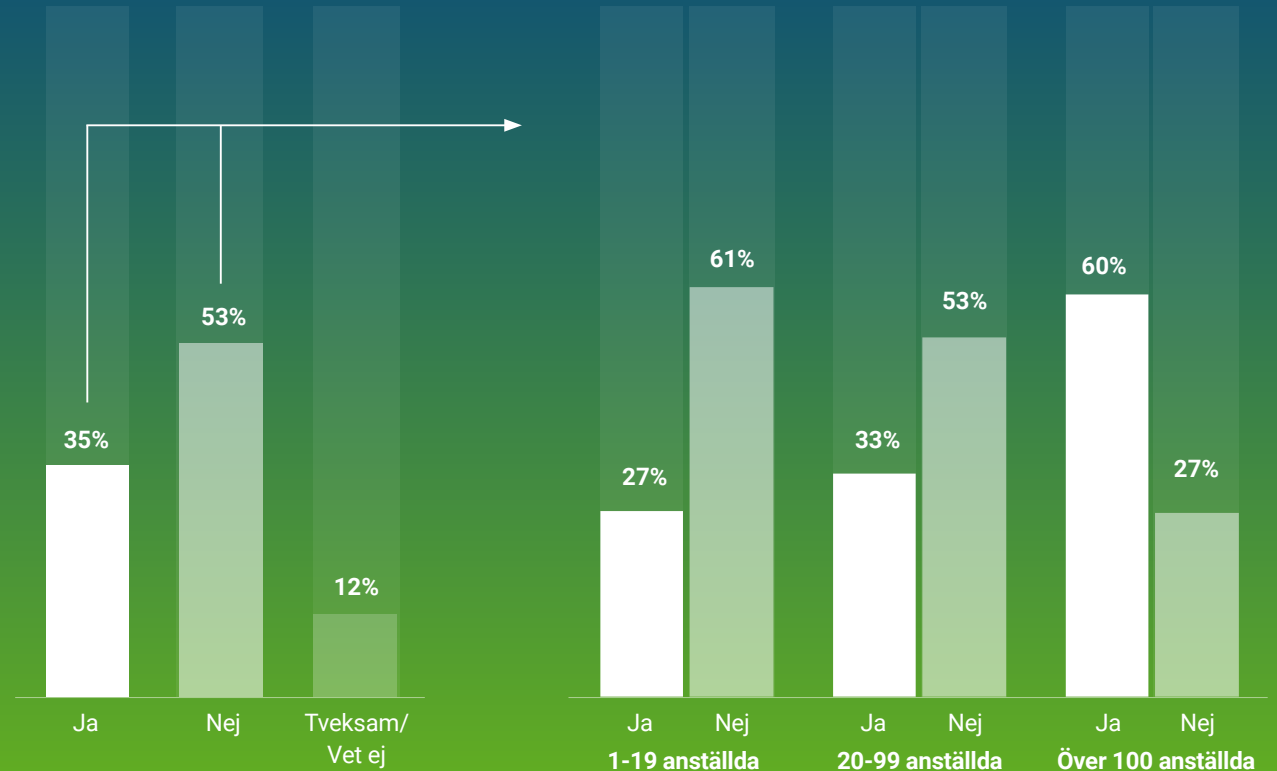
 42%

av IT-/digitaliseringschefer uppger att takten i deras digitaliseringsarbete har ökat på grund av oro i omvärlden

Fråga: Har ni en särskild strategi som beskriver hur företaget ska dra nytta av digitaliseringen i den del av verksamheten där du arbetar eller har ni inte det?

Majoriteten av produktionsnära företag har inte någon strategi formulerad – och mindre företag halkar efter

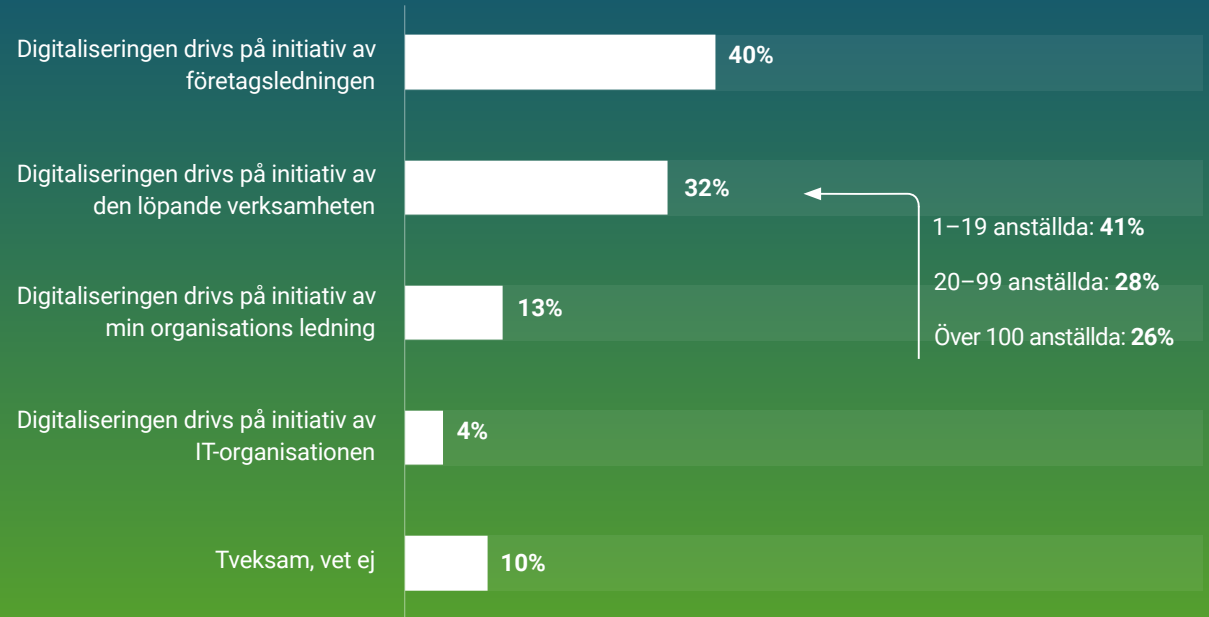
- Trots att 76 procent av företagen har påbörjat digitaliseringen av sin produktion, så är det färre än hälften av dessa som har formulerat en strategi för hur företaget ska kunna dra nytta av digitaliseringen.
- Särskilt vanligt är detta bland mindre företag, där endast 27 procent har en strategi, i jämförelse med större företag där 60 procent har formulerat en strategi.

Ledningen i fokus för lyckad digitalisering

- På frågan om vilken del av företaget som driver digitaliseringen framhålls främst företagsledningen och den löpande verksamheten.
- Två av fem uppger att digitaliseringen drivs av företagsledningen medan en av tre svarar att den drivs av den löpande verksamheten.
- Företagsledningen spelar alltså en avgörande roll i digitaliseringsarbetet och i att rusta företaget för framtidens säkerhetsutmaningar. Det förstärks av att 55 procent ser digitalisering som en ledningsfråga.*
- EU:s cybersäkerhetsdirektiv, NIS2, som träder i kraft i början av 2025, ställer skärpta krav på säkerhetsnivån. Direktivet betonar ledningens ansvar att utbilda sig själva och sin personal samt att implementera systematiska säkerhetsåtgärder.

Fråga: Vilket alternativ stämmer bäst överens med din uppfattning om digitaliseringen av den del av företaget där du arbetar?

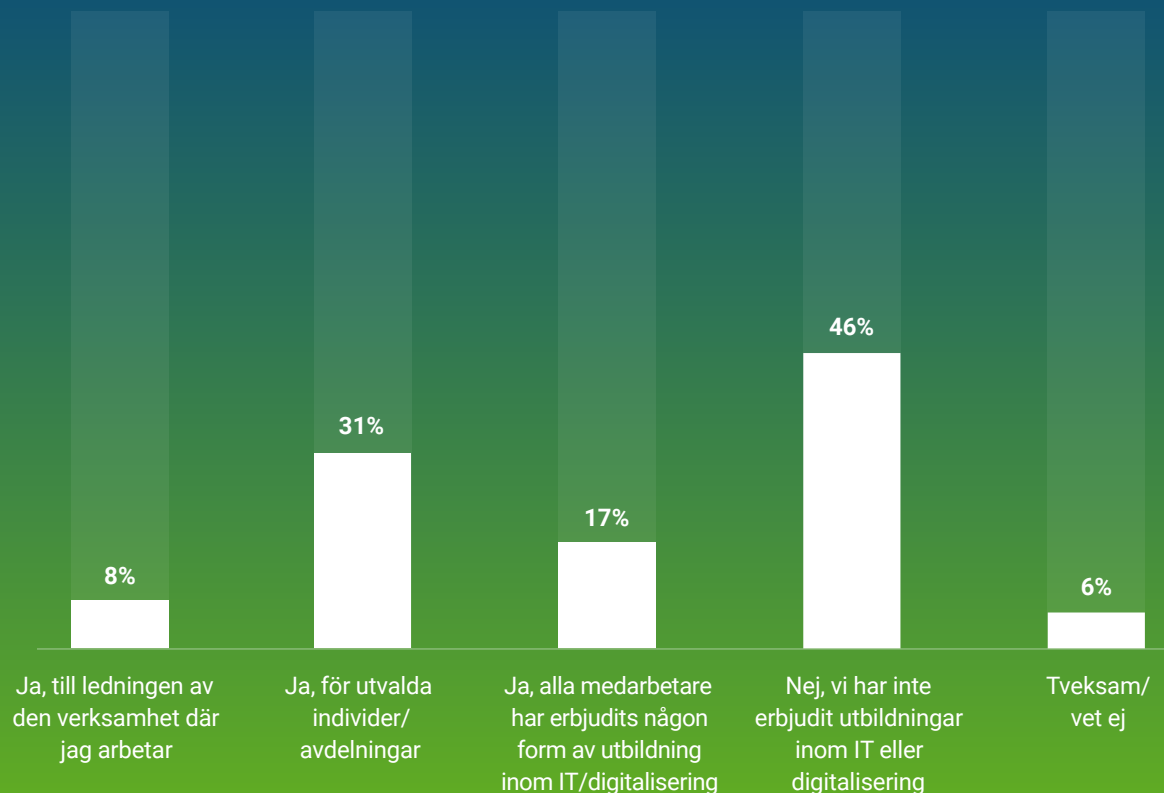

Trots satsningen på digitalisering erbjuder endast hälften av företagen kompetensutveckling

- Färre än hälften uppger att de har haft någon typ av digitaliseringsutbildning inom sin verksamhet. Endast 17 procent har utbildat alla medarbetare.
- Trots att digitalisering är utbrett så saknas initiativ för att utbilda personal, även fast utvecklingen inom digitalisering går mycket snabbt.
- Risken finns att hamna efter i cybersäkerhet, AI och andra områden som är under ständig utveckling.
- Digitaliseringen innebär nya utmaningar för personsäkerhet, kommunikation, gränssnitt och arbetsfördelning mellan människor och teknik. För att möta dessa krav behövs medarbetare med rätt kompetens som kan samarbeta effektivt med avancerade automatiserade produktionssystem och robotar.

Fråga: Har ni erbjudit digitaliseringsrelaterad utbildning under det senaste året?

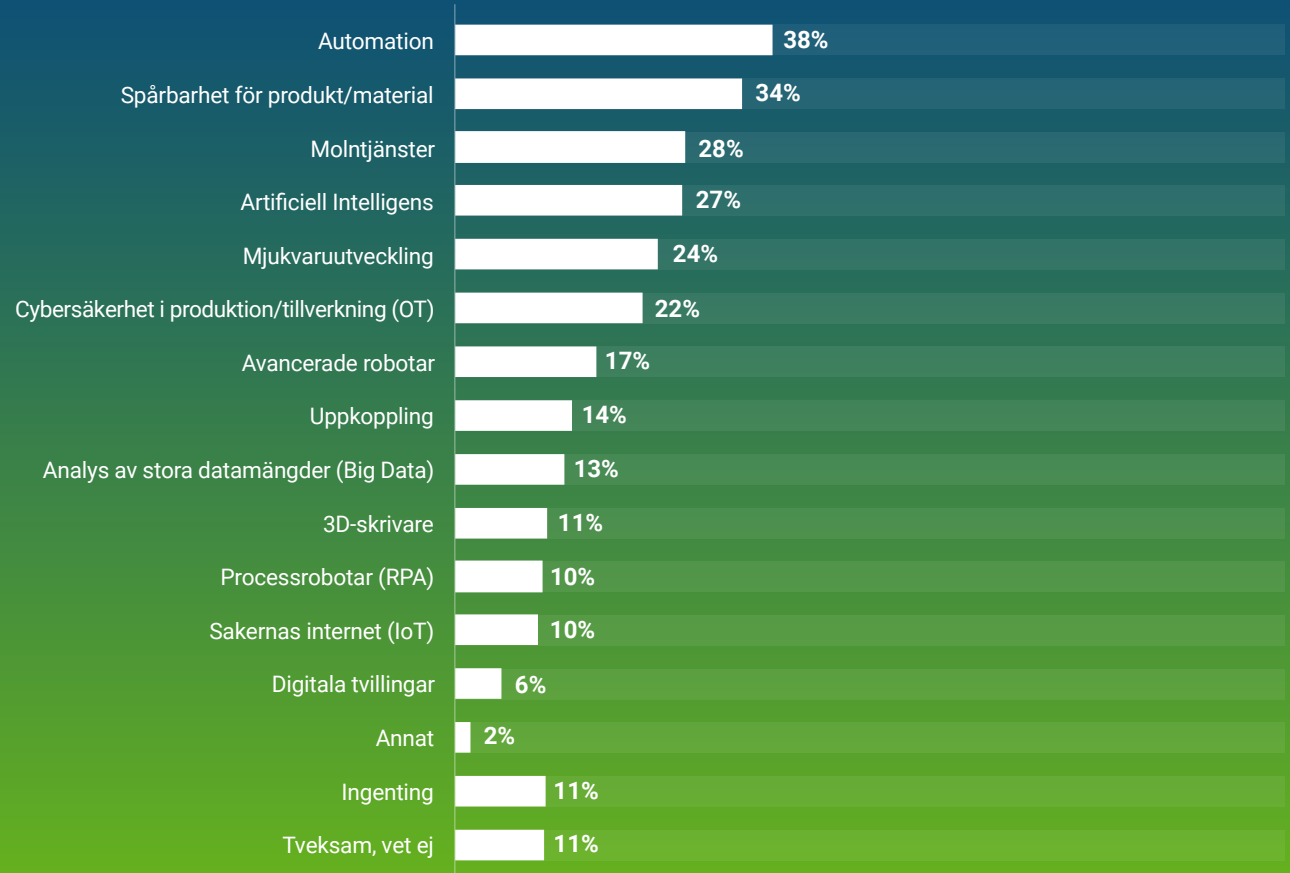

Svarspersonerna tilläts ange fler än ett "ja-alternativ". Därför summeras svarsalternativen till över 100%.

Fråga: Tänk på den verksamhet där du arbetar, vilket eller vilka teknikområden behöver ni investera i för att fortsätta arbetet med digitalisering?

Teknikområdena företag prioriterar högst

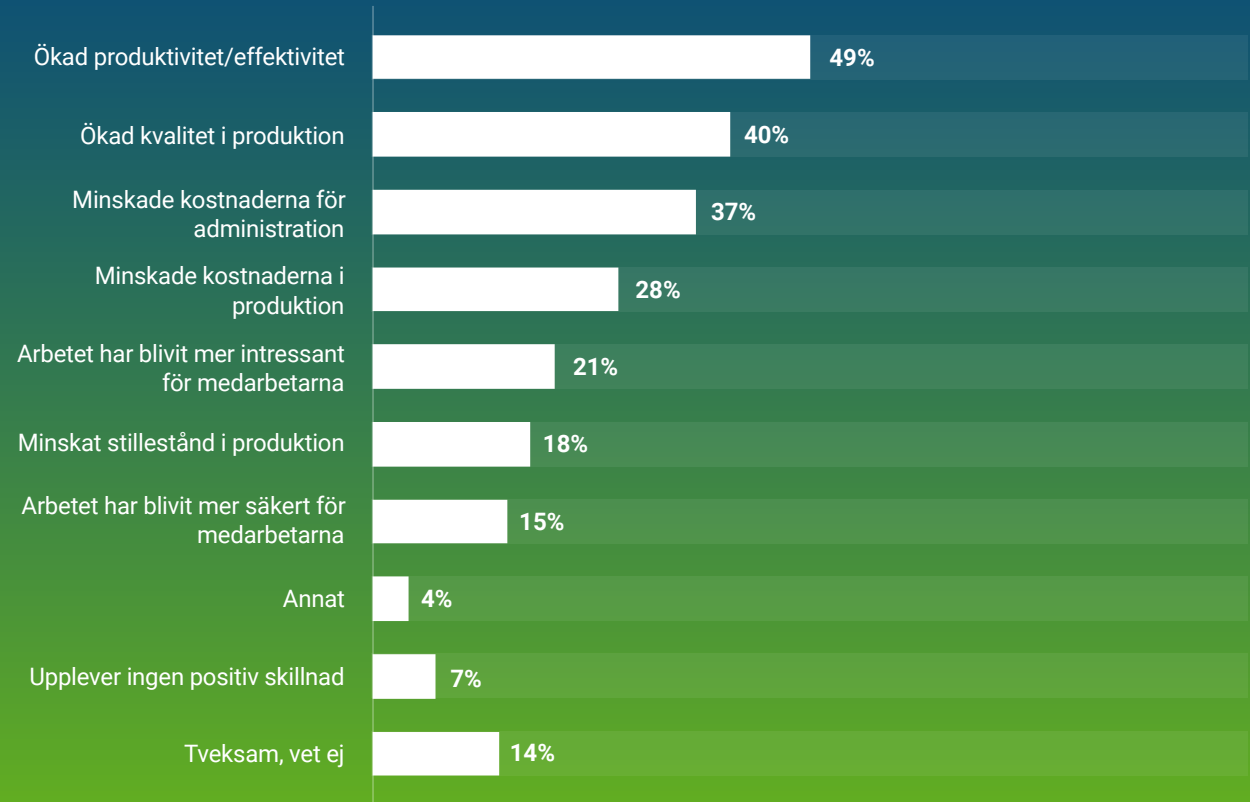
- Företagen fokuserar främst på utvecklingen av automation, spårbarhet, molntjänster och AI inom digitaliseringsarbetet.
- Automation är det som flest anser sig behöva investera i för att fortsätta sitt digitaliseringsarbete, vilket ofta kräver ny teknisk kompetens och planering.
- Idag har 71 procent av alla företag inom tillverkningsindustrin molntjänster*, men endast 22 procent ser cybersäkerhet som en förutsättning för att fortsätta arbeta med dessa tjänster, trots riskerna för attacker.

Digitalisering ökar produktivitet och kvalitet

- Digitalisering har bidragit till ökad produktivitet, förbättrad kvalitet inom produktionen och minskade administrativa kostnader.
- Färre uppger att de sett fördelar såsom minskat stillestånd i produktionen och ökad säkerhet för medarbetare.
- Slutligen uppger färre än var tionde respondent att de inte upplever någon positiv skillnad med digitaliseringen, vilket indikerar dess breda positiva effekt.

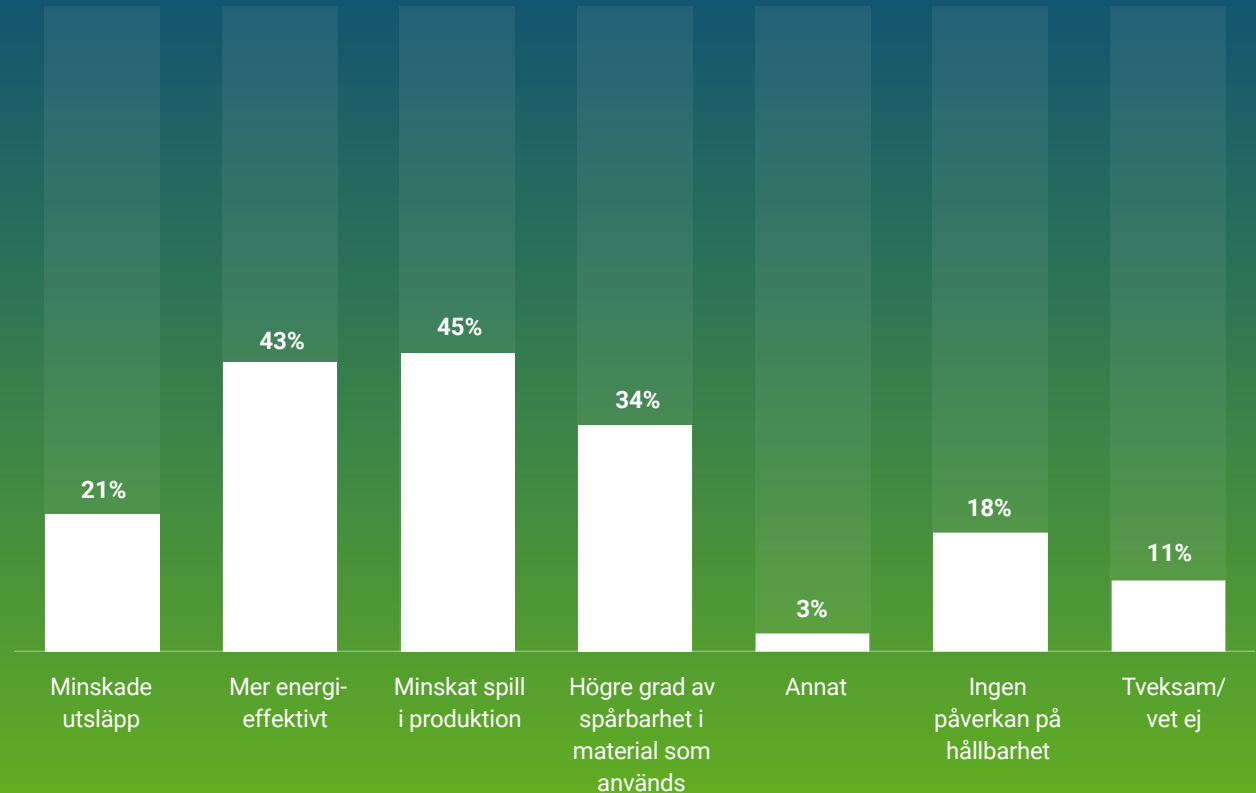
Fråga: Hur upplever du de huvudsakliga värdena av den digitalisering ni genomför?

Digitalisering banar vägen för den svenska industrins gröna omställning

- Digitalisering är en bidragande del till den hållbara utvecklingen inom produktion, där energieffektivitet och minskat spill har varit de mest tongivande anledningarna, men även minskade utsläpp och spårbarhet.
- Den gröna utvecklingen är något som alla företag måste förhålla sig till, och där digitalisering kan erbjuda många möjligheter. Exempelvis genom att minska spill och underlätta efterlevnad av spårbarhetskrav, till exempel Digital Product Passport (DPP).

Fråga: Vilka är de största möjligheterna inom miljömässig hållbarhet som ni ser att digitalisering kan ge inom er produktion närmaste 1–2 åren?

Våra slutsatser och rekommendationer

Digitalisering är en förutsättning för produktivitet

För att upprätthålla svensk konkurrenskraft är en resurs-effektiv produktion avgörande. Digitalisering är en drivkraft för att framtidssäkra verksamheter, liksom förnya affärsmodeller och tillverkningsprocesser. Genom att använda digital teknik kan företag förbättra effektivitet och kvalitet, vilket i sin tur ökar lönsamhet och konkurrenskraft.

Smart och säker industri är en ledningsfråga

Ett starkt engagemang från företagsledningen och tydligt formulerade strategier är avgörande för att maximera digitaliseringsarbetet. Det är också en förutsättning för att få med sig medarbetarna. Det handlar mycket om förändringsledning. Företag som prioriterar detta står bättre rustade på den globala marknaden och för att möta digitaliseringens möjligheter, utmaningar och hotbilder.

Säkerhet måste prioriteras som en affärsrisk

När verksamheter blir alltmer beroende av integrerade system och uppkopplade maskiner och processer, finns en sårbarhet för cyber-attacker och dataintrång. Men cybersäkerhet prioriteras inte tillräckligt. Det handlar också om säkerhet, då teknik ska integreras med människor i produktionsmiljöer. Det behövs ett aktivt säkerhetsarbete.

Kompetensfrågan är avgörande

Svensk industris framgångar bygger på att attrahera och utveckla kvalificerade medarbetare. Trots detta investerar de flesta företag inte tillräckligt i kompetensutveckling. Det kunskapsgapet kan hämma företagets förmåga att utnyttja digitaliseringens fulla potential.

Digitalisering framtids-säkrar verksamheten

Svensk industri är en viktig del av Sveriges totalförsvar och vår ekonomiska motståndskraft. Smarta industrier behöver ha en beredskap för att hantera hot och skydda tillgångar. Ett aktivt säkerhetsarbete stärker både kännedom om verksamheten och skapar möjligheter till förbättringar. Det gör också verksamheterna mer motståndskraftiga mot förändringar i samhället.

Digitalisering

Attraherar medarbetare

Effektivisering

Stärkt konkurrenskraft

Stärkt beslutsfattande och nya affärsmodeller

Integrerade ekosystem för gemensam produkt- och lösningsutveckling

Motståndskraftiga verksamheter

COMBITECH

Vi på Combitech accelererar utvecklingen av ett smartare, mer hållbart och mer motståndskraftigt samhälle. Genom att kombinera vår solida erfarenhet och kunskap från försvars- och industrisektorn säkerställer vi att verksamheter, samhällen och vårt totalförsvaret står stadiga inför framtidens utmaningar och möjligheter.

Vi är en nordisk tech-, konsult- och lösningspartner som utgörs av 2300 passionerade experter som tillsammans med våra kunder arbetar med att utmana teknikens gränser för att göra skillnad.

Kontakta oss

Ulrica Matsers

Kommunikations- och marknadschef

Telefon: 073-446 00 70

E-post: ulrica.matsers@combitech.com

Anna Sigurdsson Schedin

Kommunikationsstrateg

Telefon: 0734-18 52 03

E-post: anna.sigurdssonschedin@combitech.com